

La imperiosa necessitat

Què passaria si, posem el cas, es descobrís un important jaciment de terres rares en una preciosa vall pirinenca? Doncs, ja us ho podeu imaginar: la vall ja hauria degut oli. Literalment. Seria explotada sense cap mena d'escrúpols i els temes mediambientals passarien a un segon o tercer terme.

Possiblement ho vestirien com una oportunitat per generar riquesa i llocs de treball al Pirineu, però la qüestió seria molt més simple: la major part dels jaciments de terres rares del món es troben a la Xina i, això, geoestratègicament parlant, és un desastre per a Occident, que necessita aquests elements per a les noves tecnologies que consumim tots, des de tauletes i mòbils, fins a components electrònics per a sofisticat armament o artefactes d'ús civil.

Les terres rares són l'or del segle XXI. Recordareu que fa uns pocs anys es va descartar explotar un jaciment de metalls nobles al bell mig del nostre Pirineu, en el fons, perquè no era prou rendible. Una altra cosa hauria passat si el jaciment hagués estat de praseodimi, d'europi o de ceri, tots ells, terres rares.

I per descomptat, no parlem ja d'un altre dels elements preuats del segle XXI: el liti, amb el qual es fan les bateries dels cotxes elèctrics que se suposa que han de revolucionar el món del transport en pocs anys.

No patiu: ja les han cercades i de moment no n'han trobat, de terres rares al Pirineu. Però la nostra serralada és rica en una altra matèria primera molt més bàsica, com en el seu dia ho fou amb l'energia hidroelèctrica: les energies solar i eòlica.

Comencen a proliferar projectes de plantes eòliques i sobretot, solars al Pirineu. Molta gent s'hi oposa perquè creuen que això comportarà danys paisatgístics i ambientals. Bé, sobretot, paisatgístics, tot i que també poden tenir una certa afectació sobre les aus, especialment les torres eòliques.

La guerra a Ucraïna i el tancament de l'aixeta del gas rus, que ja havia començat fa uns mesos amb el tancament de part del gas que ens proporcionava Algèria via Marroc, ens indica clarament que hem de ser autosuficients pel que fa a energies i, en aquest sentit, el Pirineu té totes les de rebre.

La guerra a Ucraïna i el tancament de l'aixeta del gas rus, que ja havia començat fa uns mesos amb el tancament de part del gas que ens proporcionava Algèria via Marroc, ens indica clarament que hem de ser autosuficients pel que fa a energies i, en aquest sentit, el Pirineu té totes les de rebre

El normal és que es facin les plantes energètiques a prop d'allà on es consumeix més: a l'àrea metropolitana de Barcelona. Problema: allà el terreny és molt car i de fet, en alguns llocs, inexistent. L'única opció és fer parcs eòlics al bell mig del mar o centrals solars distribuïdes als terrats de zones industrials o de blocs de pisos. Tot força polèmic i complicat.

Per tant, em temo que ens tocarà el rebre. No soc contrari al fet que aquestes energies alternatives s'instal·lin al Pirineu. Ens donaran més autonomia energètica, contribuïrem a la descarbonització de l'economia i si ho negociem bé, ens suposarà una rebaixa de la factura elèctrica.

El problema sorgeix quan els projectes es volen imposar a qualsevol preu. El paisatge, molt em temo, l'haurem de sacrificar durant unes dècades. Comptat i debatut, tard o d'hora es desenvoluparà l'energia de fusió, que és el Sant Graal de l'energia barata i universal. Però com que de moment només és una promesa, ens haurem d'aguantar.

Ara bé, que no ens passi com va succeir a començament segle XX, que el Pirineu va fer possible l'electrificació de les fàbriques de Barcelona a canvi d'unes poques engrunes pel territori. Si ens hem de sacrificar, ens sacrificuem tots i almenys negociem bé aquest cop i traguem-ne sucosos beneficis, perquè molt em temo, que aquesta vegada, la necessitat mana i de res serviran les oposicions locals a aquests projectes.